

LADY MACBETH, drama, 2016., Velika Britanija

Redatelj: William Oldroyd

Vizualna raskoš moralne pustoši

Oštricu osude zločina možemo otupjeti iz različitih razloga i na različite načine. Oldroyd je to učinio estetikom filmskog jezika.

Koristeći kao predložak novelu *Lady Macbeth of the Misenks* Nikolaja Leskova, Oldroyd režira psihološku dramu sa zločinačkim ishodom. Već s prvim kadrovima gledatelj je vizualno izmješten iz sadašnjosti u viktorijansku Englesku, ekonomski propulzivnu, no politički i socijalno još okovanu konzervativizmom te rodnim i klasnim razlikama. Koristeći izvorne, onodobne interijere, on scenografski, u pravokutne vizure strogih klasicističkih interijera, umeće dramatičnu fabulu promašenog braka iza kojeg stoje novac, interesi i nezadovoljene potrebe, a proizaći će nasilje, preljub i zločini glavne protagonistice Katherine (F.Pugh). Minucioznim slikama gradi karakterne osobine glavnih protagonista: isprva, naivnost i životnu ljubopitljivost, a kasnije zločinačku narav Katherine i nazadni, rigidni, sadistički karakter njenog supruga Alexandra (P. Hilton). Unoseći takav dramaturški slijed u strogi ambijentalni red, Oldroyd gradi vizualnu dinamiku dugim, statičnim kadrovima u kojima se ogleda otuđenost, prikriiveni bunt i moralna deprivacija glavne protagonistice jednako jasno kao i rastuća arogancija i destruktivnost impotentnog Alexandra. Odmakom od razvedenih dijaloga i detalja redatelj ističe pokret kao dominantni glumački izraz. Tijelo je u stupornom otporu, a mimičnost gotovo zamrznuta. Tek će trzaj tijela kod sapinjanja korzeta ili ukrućeni otpor glave kod grubog raščešljavanja kose ili isticanje prsišta i brade za vrijeme tjelesnog kažnjavanja vizualizirati inatljivi, buntovni karakter glavne protagonistice. Njen psihološki profil Oldroyd će od zapleta do raspleta radnje redateljski i glumački razraditi do razine katatoničkog ludila jedne zločinke.

Homogenosti filmske cjeline nedvojbeno pridonosi fotografija. Kamera je statična, kadrovi dugi, svjetlo difuzno, a kolorit suprimiran u sivo-zelenoj paleti boja. Tek ponekim detaljem iskričavih plavih i bijelih tonova naglasit će se kontrast hladnog ambijentalnog okruženja od trenutačnog emocionalnog raspoloženja protagonista. Ponavljajućim kadrovima mačke narančastožute dlake, koja je jedina u stalnom pokretu i traganju za nečim ili nekim, efektno se kontrira hermetici prostora i rigidnosti likova. Sve ove komponente, Oldroyd će mahom prikazati polutotalima koji drže u očistu glumca i okruženje dok će se krupnim planom izraziti tek sporadično u vrlo privatnim scenama ljubavne intime.

Senzibilnim filmskim jezikom, dijaloški oskudnim, no vizualno raskošnim, Oldroyd je slikovno stvorio film vermeerovskih likovnih odlika. Mekoćom i suptilnošću svog filmskog izričaja naveo je gledatelja na promišljanje razloga i uvjetovanosti moralnih devijacija i iščašenja pojedinca i društva u drukčijem, nadasve umjetničkom kontekstu.

Zagreb, veljača 2019.

Za projekt Filmski kritičari 54+ napisala

Višnja Bunata Blagović